

ساختار کتاب

کتاب شب امتحان **فارسی هشتم** از ۴ قسمت اصلی تشکیل شده است که به صورت زیر است:

۱- آزمون‌های نوبت اول: آزمون‌های شماره ۱ تا ۸ این کتاب مربوط به مباحث نوبت اول است که خودش به دو قسمت تقسیم می‌شود:

الف) آزمون‌های طبقه‌بندی‌شده: آزمون‌های شماره ۱ تا ۴ را درس به درس طبقه‌بندی کرده‌ایم؛ بنابراین شما به راحتی می‌توانید پس از خواندن هر درس از درس‌نامه، تعدادی سؤال را بررسی کنید. حواستان باشد این آزمون‌ها هم، ۱۰ نمره‌ای و مثل یک آزمون کامل هستند.

ب) آزمون‌های طبقه‌بندی‌نشده: آزمون‌های شماره ۵ تا ۸ را طبقه‌بندی نکرده‌ایم تا ۴ آزمون نوبت اول مشابه آزمون‌های شما خواهد گرفت، ببینید.

۲- آزمون‌های نوبت دوم: آزمون‌های شماره ۹ تا ۲۴ از کل کتاب و مطابق امتحان پایان سال طرح شده‌اند. این قسمت هم، خودش به دو بخش تقسیم می‌شود:

الف) آزمون‌های طبقه‌بندی‌شده: آزمون‌های شماره ۹ تا ۱۶ را که برای نوبت دوم طرح شده‌اند هم طبقه‌بندی کرده‌ایم. با این کار باز هم می‌توانید پس از خواندن هر درس، تعدادی سؤال مرتبط با آن درس را پاسخ دهید. هر کدام از این آزمون‌ها هم، ۱۰ نمره دارند؛ در واقع در این بخش، شما ۸ آزمون کامل را می‌بینید.

ب) آزمون‌های طبقه‌بندی‌نشده: آزمون‌های شماره ۱۷ تا ۲۴ را طبقه‌بندی نکرده‌ایم؛ پس، در این بخش با ۸ آزمون نوبت دوم، مشابه آزمون پایان سال معلمان مواجه خواهید شد.

۳- پاسخ‌نامه تشریحی آزمون‌ها: در پاسخ تشریحی آزمون‌ها، همه آن‌چه را که شما باید در امتحان بنویسید تا نمره کامل کسب کنید، برایتان نوشته‌ایم.

۴- درس‌نامه کامل شب امتحانی: این قسمت، برگ برنده شما نسبت به کسانی است که این کتاب را نمی‌خوانند. در این قسمت، همه آن‌چه را که شما برای گرفتن نمره عالی در امتحان فارسی هشتم نیاز دارید، تنها در ۱۶ صفحه آورده‌ایم، بخوانید و لذتش را ببرید!

یک راهکار: موقع امتحان‌های نوبت اول می‌توانید از سؤال‌های درس‌های ۱ تا ۸ آزمون‌های ۹ تا ۱۶ هم استفاده کنید!

فهرست

شماره صفحات

نوبت	آزمون	پاسخ‌نامه
اول	۳	۴۰
اول	۵	۴۰
اول	۷	۴۰
اول	۹	۴۰
اول	۱۱	۴۱
اول	۱۲	۴۱
اول	۱۴	۴۱
اول	۱۵	۴۱
دوم	۱۶	۴۲
دوم	۱۸	۴۲
دوم	۲۰	۴۲
دوم	۲۲	۴۳
دوم	۲۴	۴۳
دوم	۲۶	۴۳
دوم	۲۸	۴۴
دوم	۳۰	۴۴
دوم	۳۲	۴۴
دوم	۳۳	۴۴
دوم	۳۴	۴۵
دوم	۳۵	۴۵
دوم	۳۶	۴۵
دوم	۳۷	۴۶
دوم	۳۸	۴۶
دوم	۳۹	۴۶

درس‌نامه توپ برای شب امتحان

پارم‌بندی دروس فارسی هشتم

موضوع	نوبت اول	نوبت دوم	
		نیمه اول کتاب	نیمه دوم کتاب
معنی شعر و نثر	۳ نمره	۱ نمره	۲ نمره
شناخت و معنی واژه	۱ نمره	۵/۰ نمره	۱ نمره
درک متن	۲ نمره	۵/۰ نمره	۱ نمره
دانش‌های زبانی و ادبی	۲ نمره	۵/۰ نمره	۱/۵ نمره
خودارزیابی	۱/۵ نمره	۵/۰ نمره	۱ نمره
تاریخ ادبیات	۵/۰	-	۵/۰ نمره
جمع	۱۰ نمره		۱۰ نمره

شماره	فارسی	نوبت اول	مدت آزمون: ۴۰ دقیقه	kheilisabz.com	ردیف
	آزمون شماره ۱			پایه هشتم متوسطه اول	
۱	ستایش	معنی بیت زیر را به فارسی روان بنویسید. «به درگاه لطف و بزرگیش بر بزرگان نهاده بزرگی ز سر»			۱
۰/۲۵	درس اول	معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) سیل و طوفان نعره توفنده‌اش ب) نیت من در نماز و در دعا			۲
۰/۲۵	درس دوم	معنی عبارت زیر را بنویسید. خفاش شب را چونان چراغی برمی‌گزیند تا در پرتو تاریکی آن، روزی خود را جست‌وجو کند.			۳
۰/۲۵	درس سوم	در جمله‌های زیر با توجه به مفهوم جمله، واژه مناسب را انتخاب کنید و در جای خالی بنویسید. الف) به مورچه و کوچکی آن بنگر. (جُتّه، جُسه) ب) چون برآید این همه گل‌های کامکار؟ (نقض، نغز)			۴
۰/۵	درس سوم	واژه‌های زیر را با نشانه «ان» جمع بنویسید. زنده، راننده			۵
۰/۵	درس چهارم	کتاب «فرزند ایران» اثر کیست؟ علت اصلی بحران‌های زندگی چیست؟			۶
۰/۵	درس ششم	نهاد و مفعول را در جمله زیر بیابید و بنویسید. ما خود را با لباس مناسب آراسته می‌کنیم.			۷
۰/۲۵	درس ششم	با توجه به ابیات زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. «هر شب که روی به جامه خواب کن نیک تأمل اندر این باب» «کان روز به علم تو چه افزود وز کرده خود چه برده‌ای سود» «روزی که در آن نکرده‌ای کار آن روز ز عمر خویش مشمار» الف) در بیت اول «تأمل کردن» به چه معناست؟ ب) منظور از «روز» را در بیت دوم و سوم با هم مقایسه کنید و بنویسید. پ) به نظر شما منظور از «کار» در بیت سوم چگونه کاری است؟ ت) چرا شاعر روزی را که در آن کاری نکرده باشیم، جزء عمر نمی‌داند؟ ث) اجزای جمله را در بیت اول مرتب کنید و در جایگاه خود بنویسید.			۸
۰/۵					۹

نمره	پایه هشتم متوسطه اول	آزمون شماره ۱	ردیف
		درس هفتم	
۰/۵		دو درس از درس‌هایی را که بهلول به جنید آموخت، نام ببرید.	۱۰
۱		عبارت زیر را به نثر روان امروزی بازگردانی کنید. «و در آداب خواب، اصل این است که در دل تو بغض و کینه و حسد مسلمانان نباشد.»	۱۱
		درس هشتم	
۰/۵		معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.	۱۲
۰/۵		«ای فرازنده این چرخ بلند و ای نوازنده دل‌های نژند»	۱۳
		در بیت زیر، آرایه «تشبیه» را پیدا کنید. «لنگ‌لنگان قدمی برمی‌داشت هر قدم دانه شگری می‌کاشت»	
۱۰	جمع نمرات	موفق باشید	

نمره	فارسی	نوبت دوم	مدت آزمون: ۴۰ دقیقه	kheilisabz.com
ردیف	آزمون شماره ۱۷			
	بایه هشتم متوسطه اول			
الف) معنی شعر و نثر (۳ نمره)	بیت‌ها و عبارتهای زیر را به فارسی روان بنویسید.			
۱	«خارکش پیری با دلخ درشت پشته‌ای خار همی‌برد به پشت»	۱		
۲	الیوم استعمال توتون و تنباکو، در حکم محاربه با امام زمان <small>عجله الله تعالی فرجه</small> است.	۱		
۳	در راه طرّاری به وی باز خورد و آن زر به حیلت ببرد.	۱		
	(ب) شناخت و معنی واژه (۱/۵ نمره)			
	معنی واژه‌هایی که زیر آنها خط کشیده شده است، بنویسید.			
۴	ستایشی که بر زبان و <u>خامه</u> دشمن روان می‌شود.	۰/۲۵		
۵	چون نپرسی کاین <u>تماثیل</u> از کجا آمد پدید؟	۰/۲۵		
۶	آه ای <u>پوپک مؤدب!</u>	۰/۲۵		
۷	گشت از <u>کلک</u> فدایی چو دلش دود بلند.	۰/۲۵		
۸	ای وطن، ای دل مرا <u>ماوا</u> .	۰/۲۵		
۹	مرا بزرگ داشتی و <u>حرمت</u> نهادی.	۰/۲۵		
	(ج) درک متن (۱/۵ نمره)			
۱۰	منظور از مصرع دوم در بیت زیر چیست؟ «نوجوانی به جوانی مغرور رخس پندار همی‌راند ز دور»	۰/۵		
۱۱	در عبارت «چند روز پس از آغاز آبله‌کوبی به امیر خبر دادند که مردم از روی جهل و نادانی و خرافات حاضر نیستند واکسینه شوند.» الف) معادل کلمه «آبله‌کوبی» را بنویسید. ب) واژه‌های مترادف را بیابید و بنویسید.	۰/۵ ۰/۵		
	(د) دانش‌های زبانی و ادبی (۲ نمره)			
۱۲	در گروه‌های اسمی زیر، هسته و نوع وابسته را مشخص کنید.	۱/۵		
	گروه اسمی	هسته	نوع وابسته	
	آسمان پرستاره	
	چند درخت	
	آن روز	
۱۳	در مصرع اول بیت زیر چه آرایه‌ای به کار رفته است؟ آن را نشان دهید. «تشنه‌لب کشته شود در لب شط از چه گناه آن که سیراب کند در لب کوثر تشنه؟»	۰/۵		
	(ه) خودارزیابی (۱/۵ نمره)			
۱۴	درک و دریافت خود را از مصراع «نام او نور و نشانش روشنی» بیان کنید.	۰/۵		
۱۵	سؤال‌های قائم مقام فراهانی برای آزمایش فرزندانش، چه بود؟	۱		
	(و) تاریخ ادبیات (۰/۵ نمره)			
۱۶	کدام‌یک از آثار زیر از وحشی بافقی نیست؟ ☐ (۱) فرهاد و شیرین ☐ (۲) ناظر و منظور ☐ (۳) لیلی و مجنون ☐ (۴) خلد برین	۰/۵		
۱۰	جمع نمرات	موفق باشید		

پاسخ نامه

آزمون شماره ۱ (نوبت اول)

- ۱- در درگاه پر از لطف و بزرگواری او همه قدرتمندان، بزرگی خود را کنار گذاشته و بنده او شده‌اند (به بزرگی و مهربانی‌اش اعتراف می‌کنند).
- ۲- الف) توفنده: پرخروش، خروشان، غوغاکننده
ب) نیت: قصد و آهنگ، عزم
- ۳- خفاش از تاریکی شب مثل یک چراغ استفاده می‌کند تا بتواند به کمک آن به شکار برود (بهتره بروئین که هشتم ففاش تو تاریکی بهتر از روشنی هی بینه، تاریکی برایش مثل چراغ هی مونه!)
- ۴- الف) جُتّه (یعنی «هیكل» و املاي درست آن به همین شکل با «ث» است).
ب) نغز (نغز به معنی زیبا و قوب رو هیچ وقت با نقش به معنی باطل کردن اشتباه نگیرین!)
- ۵- زندگان، رانندگان
(یاد تونه تو در ستاره گفتیم؛ کلمه‌هایی که آخرشون «ه» باشه و مثل «ب» تلفظ بشه (مثل؛ راننده)، آله به «ان» یا «ی» اضافه بشن، به پای «ه» از حرف میانه‌چی «گ» استفاده می‌کنیم؟)
- ۶- میر جلال‌الدین کزازی
- ۷- ندانستن اصول و روش‌های زندگی و کسب‌نکردن مهارت‌های آن
- ۸- نهاد (چه کسی؟) = ما / مفعول (چه کسی را؟) / چه چیزی را؟ = خود
- ۹- الف) فکر کردن، اندیشیدن
ب) روز در بیت دوم تمام روزهای عمر انسان است، اما در بیت سوم روزی است که در آن کار مفید و ارزشمندی انجام نداده باشیم.
پ) کار مفید، کار نیک
ت) زیرا ارزش عمر ما به کارهایی است که در آن انجام می‌دهیم. اگر کاری که انجام می‌دهیم مفید و ارزشمند نباشد، پس عمر خود را بیهوده تلف کرده‌ایم.
ث) هر شب که به جامه خواب می‌روی، اندر این باب نیک تأمل کن.
- ۱۰- ۱) در خوردن، اصل حلال بودن غذا است نه آداب غذاخوردن
۲) در سخن گفتن، مهم رضای خدا و نیت پاک و درست است.
۳) در آداب خواب اصل این است که با ذکر خدا و دلی خالی از بغض و کینه به خواب بروی. (ذکر دو نمونه کافی است).
- ۱۱- در آداب خوابیدن مهم این است که در دلت بغض و کینه و حسادت نسبت به مسلمانان نباشد.
- ۱۲- فرازنده: افزاینده، بالا برنده، برپاکننده - نژند: اندوهگین، غمناک، سرد و بی‌روح
- ۱۳- «دانه شکر» اضافه تشبیهی است.
(شکر به دانه تشبیه شده)

آزمون شماره ۱۷ (نوبت دوم)

- ۱- پیرمرد خارکشی که لباس زبری پوشیده بود، کوله‌باری از خار، پشت خود گذاشته بود و می‌برد.
- ۲- امروزه و از این لحظه به بعد استفاده از توتون و تنباکو، مثل جنگیدن با امام زمان عجل الله تعالی فرجه حرام و گناه است.
- ۳- در راه، دزدی به او رسید و با حقه‌بازی طلاهایش را دزدید.
- ۴- خامه: قلم
- ۵- تماثل: جمع تمثال، شکل‌ها و تصویرها
- ۶- پوپک: هُدهُد، شانه‌به‌سر
- ۷- کلک: قلم
- ۸- مأوا: پناهگاه، جای امن، جایگاه
- ۹- حرمت: احترام، عزت
- ۱۰- حدس و گمان خودش را بیان کرد. (حدس و گمان (پندار) را به اسبی تشبیه کرده که سوارش شده و آن را می‌راند و می‌آید.)
- ۱۱- الف) واکسیناسیون ب) جهل و نادانی
- ۱۲-

گروه اسمی	هسته	نوع وابسته
آسمان پرستاره	آسمان	پسین (صفت بیانی)
چند درخت	درخت	پیشین (صفت پرسشی / مبهم)
آن روز	روز	پیشین (صفت اشاره)

- ۱۳- جناس: لب (عضو بدن) و «لب» در ترکیب لب شط (کنار رود)
- ۱۴- یکی از نام‌های خداوند «نور» است و هر جا نشانی از روشنایی و پاکی باشد، نشان و اثر اوست.
- ۱۵- کاشف الکَل که بود؟ شعر «ستاره‌ای بدرخشید و ماه مجلس شد ...» از کیست؟
- ۱۶- گزینه «۳» لیلی و مجنون (از نظامی است نه وحشی بافقی)

درس نامه

برای شب امتحان

به درگاه لطف و بزرگیش بر / بزرگان نهاده بزرگی ز سر
همه بزرگان و قدرتمندان به بزرگی و لطف و مهربانی اش اعتراف می کنند،
بزرگی خود را کنار گذاشته و به بندگی او می پردازند.
جهان، متفق بر الهیتش / فرومانده از گنه ماهیتش
همه موجودات دنیا درباره مقام خداوندی او هم عقیده اند و از شناخت عمق و
حقیقت وجود او ناتوانند.

بشر، ماورای جلالش نیافت / بصر، منتهای جمالش نیافت
انسان نمی تواند بالاتر و برتر از شکوه و عظمت او، کسی را پیدا کند و چشم
انسان هم نمی تواند همه زیبایی او را ببیند و درک کند.
مفهوم عظمت و زیبایی خداوند غیر قابل دستیابی و درک است.

تأمل در آینه دل کنی / صفایی به تدریج، حاصل کنی
اگر به دل پاک همچون آیینهات بیندیشی، کم کم دلت پاک و باصفا می شود.
محال است سعدی که راه صفا / توان رفت جز بر پی مصطفی
ای سعدی، برای طی کردن و پیمودن راه صفا و پاکی دل، چاره ای نداری، جز
این که از پیامبر ﷺ پیروی کنی.

حکایت

مرد گفت: «خداوندش را بگوی که گرگ پُرد.»
مرد گفت: «به صاحبش بگو گوسفند را گرگ برد.»
غلام گفت: «به خدای چه بگویم!؟»
غلام گفت: «جواب خدا را چه بدهم؟»

واژه‌هایی که ارزش املائی دارند

طلعت - خطابخش - پوزش پذیر - متفق - الهیت - کنه - ماهیت - ماورا - منتهای - بصر -
جمال - تأمل - محال - قصر - الماس - عاج - رعد - طنین - نعره توفنده - زینت

هم خانواده‌ها

زینت، تزئین، مُزین
متفق، اتفاق، موافق، توافقی، توفیق
پرستار، پرستنده، پرستش
صفا، صاف، تصفیه
منتهای، نهایت، انتها
بصر، بصیرت

خودارزیابی

- ۱- شاعر در مصراع «این جا خانه خوب خداست» به چه نکته‌ای اشاره دارد؟
شاعر در این مصراع به مسجد اشاره می کند که خانه خداست و ساده و پاک است
و می توان در آن با خدا خلوت کرد و به راز و نیاز پرداخت.
- ۲- درک و دریافت خود را از مصراع «نام او نور و نشانش روشنی» بیان
کنید. نور نام خداست و سراسر وجود او روشنی و هدایت است. هر جا روشنایی،
پاکی و زیبایی دیدید، اثری از خدا پیدا می کنید.
- ۳- چه راه‌هایی برای شناخت خداوند هستی وجود دارد؟ یکی از بهترین
راه‌های شناخت خدا، تفکر و اندیشه درباره آفریده‌های اوست. اگر به موجوداتی
که خداوند آفریده دقت کنیم، نشانه‌های او را می‌پاییم.

درس

پیش از این‌ها

شاید معنی این واژه‌ها را ندانی

پرستار: (در این درس) فرمانبردار و مطیع	محال: ناممکن، نشدنی
زینت‌ده: زینت‌گر، زینت‌دهنده، آرایش کننده	بر پی: به دنبال
متفق: هم فکر، هم رأی، هم داستان	خشت: آجر، آجر خام
الهیت: خدایی	طنین آهنگ: انعکاس صدا، پژواک
کنه: ذات، پایان و حقیقت چیزی	نعره: فریاد
ماهیت: حقیقت، چیستی، ذات	تیت: قصد و آهنگ، عزم
ماورا: پشت سر، آن سو، آن چه در	ریا: دورویی، نفاق
پشت چیزی باشد (این جا: برتر و بالاتر)	بی‌ریا: بدون تظاهر و خودنمایی
جلال: شکوه و عظمت، بزرگی	توفنده: پرخروش، خروشان، غوغاکننده
بصر: بینایی، بینش، چشم	بوریا: حصیری که از نی می‌بافند.
منتهای: آخر، نهایت، به پایان رساننده	طلعت: درخشندگی
جمال: زیبایی، نکویی	کریم: بخشنده
تأمل: اندیشیدن، درنگ کردن	دیوان: کتاب شعر

معنی و مفهوم

ستایش

به نام خدایی که جان آفرید

به نام خداوند جان آفرین / حکیم سخن در زبان آفرین
به نام خدایی آغاز می کنم که جان و روح انسان را آفرید و توانایی سخن گفتن
با زبان را به انسان داد.

خداوند بخشنده دستگیر / کریم خطابخش پوزش پذیر

خداوندی که نعمت می بخشد و یاری و کمک می کند، بخشنده‌ای که اشتباهات
را می بخشد و پوزش و عذرخواهی را می پذیرد.

پرستار امرش همه چیز و کس / بنی آدم و مرغ و مور و مگس

همه موجودات، از انسان و پرنده تا مورچه و مگس، از فرمان او اطاعت می کنند.
یکی را به سر، برنهد تاج بخت / یکی را به خاک اندر آرد ز تخت
خداوند روی سر یکی تاج خوشبختی می گذارد (او را به بزرگی و عزت می رساند)
و یکی را از تخت پادشاهی پایین می کشد و خوار می کند.

عزت و سربلندی یا خواری و ذللی ما، همه از خداست.

گلستان کند آتشی بر خلیل / گروهی بر آتش بزد ز آب نیل

خداوند می تواند برای حضرت ابراهیم عليه السلام آتش را به گلستان تبدیل کند و
گروهی (فرعون و لشکریانش) را از رود نیل به آتش جهنم ببرد. اشاره است
به داستان گلستان شدن آتشی که نمرود برای سوزاندن حضرت ابراهیم برپا
کرده بود و داستان شکافتن رود نیل با عصای حضرت موسی و گذشتن قوم
بنی اسرائیل و غرق شدن فرعون و لشکریانش در آن.

بررسی ساختار (شکل بیرونی) اثر

- برای بررسی ساختار هر اثر، می‌توانیم از این پرسش‌ها استفاده کنیم:
- ۱) متن اثر، به «نثر» است یا به «نظم»؟ (یعنی به شعر است یا خیر.)
 - ۲) شیوه بیان نوشته، «زبانی» است یا «ادبی»؟ (یعنی منظور آن مستقیم بیان شده یا به صورت غیرمستقیم و با استفاده از تشبیه، توصیف و مانند این‌ها؟)
 - ۳) واژه‌های متن، ساده و قابل فهم هستند یا دشوار و دیرپاب؟

تاریخ ادبیات

سعدی: از بزرگ‌ترین شاعران و نویسندگان ایران است. بوستان به شعر و گلستان به نثر همراه با شعر و دیوان اشعار از او بر جای مانده است. مجموعه آثار او «کلیات سعدی» نامیده می‌شود.

هاتف اصفهانی: سید احمد از شاعران دوره افشاریه و زندیه است. در سرودن غزل از سعدی و حافظ پیروی می‌کرد. «ترجیع‌بند» عرفانی وی نیز معروف است. **قیصر امین‌پور:** استاد دانشگاه و شاعر معاصر، وی از شاعران موفق پس از انقلاب به شمار می‌آید. از آثار او: در کوچه آفتاب، تنفس صبح، مثل چشمه مثل رود، به قول پرستو و آینه‌های ناگهان.

ابوالقاسم قشیری: یکی از عارفان معروف قرن پنجم هجری که کتاب «رساله قشیری» در شرح اصطلاحات عرفانی و معرفی مشایخ عرفانی از آثار اوست.

مستوره کردستانی: «ماه شرف خانم» فرزند ابوالحسن مستوره کردستانی، متولد ۱۲۲۰ قمری در سنندج، شاعری است که به دو زبان فارسی و کردی شعر سروده است. او را نخستین زن تاریخ‌نویس کرد در ایران، شمرده‌اند. «دیوان شعر» و «تاریخ اردلان» از آثار اوست.